

OKRUHY KE STÁTNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠCE NAVAZUJÍCÍ MAGISTERSKÉ STUDIUM

Studijní program N7506: Speciální pedagogika
Studijní obor 7506T002: Speciální pedagogika
verze 2018

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA DOSPĚLÉHO VĚKU

1. Fenomén dospělosti, pojetí dospělosti (právní, sociální, biologické), sociální role a sociální status v kontextu dospělosti. Související články Úmluvy o právech osob s postižením OSN, 2006 a strategické plány týkající se osob s postižením v ČR – význam, poslání, aktuální témata.
2. Vzdělávání dospělých, celoživotní vzdělávání, formální a neformální vzdělávání, význam vzdělávání v období dospělosti, zásady, prostředky.
3. Zaměstnávání osob s postižením, význam pracovního uplatnění, aktivní politika zaměstnanosti, motivační nástroje podpory zaměstnávání osob s postižením příslušné právní normy, možnosti pracovního uplatnění.
4. Poslání sociálních služeb dle zákona č. 106/2008 Sb. ve znění pozdějších předpisů a prováděcích vyhlášek k tomuto zákonu. Kritéria hodnocení kvality sociální služby. Riziko, přiměřené riziko, náležitý dohled, proces hodnocení rizika, služba zaměřená na člověka.
5. Svěprávnost, zbavení a omezení svěprávnosti - význam, poslání, právní úprava, proces, úloha opatrovníka, podpora, trendy v pojetí svěprávnosti osob s mentálním postižením.
6. Specifika vzdělávání studentů se sluchovým postižením na VŠ, podpůrná opatření. Srovnání podmínek před rokem 1989 a v současnosti. Organizace, které se zaměřují na vzdělávání a zaměstnávání osob se sluchovým postižením. Možnosti pracovního uplatnění.
7. Kultura neslyšících. Identita neslyšících. Neslyšící s velkým N. Tlumočnické služby pro neslyšící. Problematika CODA a jejich pozice v roli tlumočnicka.
8. Problematika tlumočení z/do znakového jazyka. Etický kodex tlumočnicka znakového jazyka. Tlumočnick znakového jazyka, transliterátor znakové češtiny, vizualizátor mluvené češtiny. Centrum zprostředkování tlumočnicků znakového jazyka. Neslyšící tlumočnick. Umělecké tlumočení.

9. Presbyakuzie. Problematika tinnitu. Prevence sluchových vad v dospělém věku.
10. Organizace a sdružení sluchově postižených osob a jejich rodin. ASNEP, Tichý svět. Zákon o znakové řeči. Zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob.
11. ADL (běžné denní aktivity) v životě dospělých osob s tělesným postižením, diagnostický význam ADL, samostatnost a nezávislost v dospělosti tělesně postiženého jedince, nástroje podpory.
12. Profesionální příprava, studium a přechod ze školy do zaměstnání u osob s tělesným postižením, podporované zaměstnávání, tranzitní programy, invalidita.
13. Imobilizační syndrom a jeho důsledky pro psychiku jedince, nejčastější příčiny snížené mobility osob v dospělém věku, rehabilitační a relaxační programy pro osoby s tělesným postižením.
14. Neurorehabilitace v dospělém věku, příčiny, projevy a důsledky neurotraumat, obnova funkčního stavu a psychoneurorehabilitace. Rodinný kontext získaného postižení v dospělém věku.
15. Psychické důsledky ztráty zraku v dospělosti, osobnost člověka se zrakovým postižením.
16. Sociální rehabilitace dospělých osob se zrakovým postižením, střediska zajišťující sociální rehabilitaci. Přehled péče o osoby se zrakovým postižením od narození do dospělosti.
17. Pomůcky pro zrakově postižené – neoptické pomůcky, optické pomůcky. Legislativní podmínky pro získávání optických a neoptických pomůcek.
18. Zrakové vady – etiologie zrakových vad, zrakové vady dospělého věku, projevy zrakových vad z hlediska speciálně pedagogické diagnostiky.
19. Klasifikace osob se zrakovým postižením, charakteristika jednotlivých skupin zrakově postižených.
20. Získané narušení řeči na bázi postižení motorických řečových modalit – dysartrie, dysfagie (symptomatologie, diagnostika, diferenciální diagnostika, terapie, prognóza, prevence).
21. Získané narušení řeči na bázi postižení fatických funkcí – afázie (symptomatologie, diagnostika, diferenciální diagnostika, terapie, prognóza, prevence).

22. Specifické znaky komunikace u seniorů. Kognitivně – komunikační porucha – syndrom demence (Alzheimerova choroba, symptomatologie, diagnostika, diferenciální diagnostika, terapie, prognóza, prevence).
23. Logopedická péče při neurodegenerativních (progresivních) onemocněních, Parkinsonova nemoc, Huntingtonova nemoc; rodiny osob se získanou formou narušené komunikační schopnosti.
24. Duševní poruchy a poruchy chování vyvolané působením psychoaktivních látek.
25. Řešení prostituce v České republice (mezinárodní program LA Strada, Rozkoš bez rizika). Přístupy v zahraničí. Aboliční, represivní, reglementační přístup.
26. Násilná trestná činnost. Ochrana společnosti (ochranná léčba, specializovaná oddělení ve výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence).
27. Systém péče o bezdomovce v ČR (noclehárny, denní centra, ubytovny, azylové domy, domy na půl cesty). Významné zastřešující organizace.

Doporučené literatura:

- BEDNÁŘOVÁ, Z., PELECH, J. *Sociální práce na ulici – Street work*. Brno: Doplněk. 2000. ISBN 80-7239-048-1.
- CSÉFALVAY, Z. a kol. *Terapie afázie: teorie a případové studie*. Praha, Portál 2007. ISBN 978-80-7367-316-1.
- ČÁLEK, O. a kol. *Vývoj osobnosti zrakově těžce postižených*. Praha, Státní pedagogické nakladatelství, 1991.
- ČERNÁ, M., ŠÍŠKA, J., STRNADOVÁ, I., TITZL, B.: *Česká psychopedie*. Praha, Karolinum, 2015.
- ČERVINKOVÁ-HOUŠKOVÁ, K. *Specifika tlumočení pro neslyšící*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 978-80-87153-58-1.
- DOLEŽALOVÁ, L. *Terciární vzdělávání studentů se sluchovým postižením v České republice*. Brno: MU, 2012. ISBN 978-80-210-5993-1.
- GREGORY, S. a kol. *Problémy vzdělávání sluchově postižených*, Praha: Filosofická fakulta Univerzity Karlovy, 2001.
- HÁDKOVÁ, K. Studium sluchově postižených studentů na vysoké škole. In: *Speciální pedagogika*. 2006, ročník 16, č. 1. S. 29-35. ISSN 1211-2720.
- HÁDKOVÁ, K. Životní situace studentů se sluchovým postižením při studiu na vysoké škole. In: KVĚTOŇOVÁ, L. (ed.) *Vysokoškolské studium se zajištěním speciálně-pedagogických potřeb*. Brno: Paido, 2007. S. 34-58. ISBN 978-80-7315-141-6.
- HÁJKOVÁ, V. Potřeby studentů s tělesným postižením na vysoké škole a formy jejich podpory. In: KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. *Vysokoškolské studium se zajištěním speciálněpedagogických potřeb*. Brno: Paido, 2007 ISBN 978-80-7315-141-6
- HÁJKOVÁ, V., STRNADOVÁ, I. *Inkluzivní vzdělávání*. Teorie a praxe. Praha: Grada 2010.

ISBN 978-80-247-3070-7.

HAMADOVÁ, P, KVĚTOŇOVÁ, L, NOVÁKOVÁ Z. *Oftalmopedie* Texty k distančnímu vzdělávání, Paido, Brno, 2007, ISBN 978-80-7315-159-1.

HORÁKOVÁ, M. *Současné podoby bezdomovství v České republice. Pilotní sonda*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. 1996

HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 2. díl*. Praha: FRPSP, 1998. ISBN 80-7216-075-3.

CHMELÍK, J. A KOL. *Mravnost, pornografie, mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. 80-7178-739-6

MACUROVÁ, A. Aktuální problémy komunikace, kultury a vzdělávání neslyšících, In *Speciální pedagogika*, 2001, roč. 11. ISSN 1211-2720.

MPSV ČR: *Standardy kvality sociálních služeb, výkladový sborník pro poskytovatele*. 2008

KAČINETZOVÁ, A a kol. *Rehabilitace: sborník příspěvků*. Praha: TRITON 2001. ISBN 978-80-7387-299-1

KALINA, K. *Základy klinické adiktologie*. Praha: Grada 2008. ISBN 978-80-247-1411-0

KOMORNÁ, M. *Systém vzdělávání osob se sluchovým postižením v ČR a specifika vzdělávacích metod při výuce*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 978-80-87153-60-4.

KOSINOVÁ, B. *Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina – kultura neslyšících*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 978-80-87153-20-8.

KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*, Praha: Karolinum Univerzity Karlovy, 2002. ISBN 80-246-0329-2.

KRAUS, B.: *Základy sociální pedagogiky*. Praha, Portál 2008. ISBN 978-80-7367-383-3

KREJČÍŘOVÁ, O. *Tranzitní program*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, 978-80-244-2399-9

KULIŠŤÁK, P. a kol.: *Afázie*. Praha: Triton 1997. ISBN 80-85875-38-1.

KVĚTOŇOVÁ, L. (ed.) *Vysokoškolské studium se zajištěním speciálně-pedagogických potřeb*. Brno: Paido, 2007. S. 34-58. ISBN 978-80-7315-141-6.

LECHTA, V. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. Praha, Portál 2003. ISBN 807178-801-5.

LECHTA, V. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178961-5.

MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*. Praha, Portál 2005. ISBN 80-7367-002-X.

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem*. Praha. Triton. 2004. ISBN 80-7254- 476-4

NEUBAUER, K. a kol. *Neurogenní poruchy komunikace u dospělých*. Praha, Portál 2007. ISBN 978-80-7367-159-4.

MPSV ČR. *Standardy kvality sociálních služeb, výkladový sborník pro poskytovatele*. 2008

REDLICH, K. *Slyšící děti neslyšících rodičů*, Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 978-80-87153-97-0.

ROTH J., SEKYROVÁ M., RŮŽIČKA E. a kol. *Parkinsonova nemoc*. Maxdorf 2005. ISBN 80-7345-044-5.

ŘEHÁK S. a kol. *Oční lékařství*. Učebnice pro lékařské fakulty. Praha:

Avicenum, zdravotnické nakladatelství, n. p., 1989. ISBN 08-033-89.

SOBEK A KOL. *Práce s rizikem v sociálních službách*. Portus Praha, o. s. 2010.

STRNADOVÁ, V. *Neverbální projevy neslyšících lidí*. In: *Čeština doma a ve světě*, č. 1, 1999. Dostupné z: <http://ucjtk.ff.cuni.cz>

ŠIŠKA, J. *Mimořádná dospělost*, Praha Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0992-4

ŠKODOVÁ E., JEDLIČKA, I. *Klinická logopedie*. Praha, Potál 2003. ISBN 978-80-7178546-0.

ŠVESTKOVÁ, O , PFEIFFER, J *Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví : MKF* . Praha: Grada, 2008. 978-80-247-1587-2.

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, OSN 2006.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Portál: Praha 2004. ISBN 97880-7367-414-4.

VAGNEROVÁ, M., CSÉNY, J., MAREK, J. *Bezdomovectví jako alternativa existence mladých lidí*: Praha: Karolinum, 2013.

VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. Praha:Grada Publishing 2007. 978-80-247-2218-4.

Aktuální časopisecká literatura.

Aktuální legislativní dokumenty k problematice.